

-¿Sou partidari de la supressió de la pena de mort? -Què opineu del divorci?

EL QUE ENS HAN DIT JOSEP ANGUERA DE SOJO, LEONOR SERRANO DE XANDRI, CARLES SOLDEVILA I FERRAN VALLS I TAVERNER

Josep Oriol Anguera de Sojo

L'illustre President de l'Audiència i eminent jurista declara:

SUPRESSIÓ DE LA PENA DE MORT. — És un problema difícil de resoldre. Històricament s'ha aplicat gairebé sempre, i les iniciacions de supressió, tant en la llei com en la seva aplicació, no han produït pas la satisfacció adient amb la que semblen resultar dels principis.

En rigor científic, la pena de mort no satisfà cap dels fins que sembla que haurien d'ésser propis de la pena, i només pot servir d'intimidació. A França tant s'anava a la supressió quan fins fou suprimit el sou del botxí, que era únic per a tota la República. En temps del president Fallières, hom va arribar a l'indult sistemàtic de la darrera pena. Amb tot, l'indult de l'assassí Sollellant provocà una reacció enorme contra l'indult, i la presidència de Poincaré es pot dir que es decanta a l'extrem contrari, o sigui a la denegació sistemàtica de l'indult de la darrera pena. Del camp científic sortiren tractadistes com el famós fundador de l'escola criminològica lleonesa Lacaze, que abans l'havia combatut, que propugna obertament per la seva aplicació com a mitjà únic de preservació social. A Itàlia el feixisme ha restablert aquesta pena, i no cal recordar la pròpia aplicació que se'n feu en la guerra europea, a pretext d'espionatge, i com l'ha mantinguda i l'ha estesa la Rússia Soviètica.

Recordo haver llegit una de les publicacions "Avanti", no recordo l'autor, que reclinava a Bela Kun perquè no n'havia fet prou aplicació a Hongria.

La guerra mundial veié aplicar la pena de mort per raons de salut pública. El "poteau de Vincennes" adquirí tristesa celebrat.

L'escola antropològica, moguda per motius diversos, no repugna la idea de l'eliminació ràpida o lenta del criminal nat. Algunes teories dites eugèniques ens portarien a una conclusió més general encara.

¿Es lògic d'anar contra una tendència que sembla tan pregonament humana?

La qüestió pot, em sembla, ésser aclarida amb una referència històrica. Abans eren inexorablement penjats els lladres pel sol fet d'ésser lladres. Les forques de l'Edat Mitjana estaven sempre ben carregades de fruit humà. Encara es recorda la frase d'Isabel la Catòlica, citada per Brantome, les quatre coses que li plien més, de les quals només en citarem tres: "Obispo en pontifical, soldado en campaña y ladrón en la horca". Avui no se'n pot penjar cap, d'home, pel sol fet d'ésser lladre, i els delictes d'aquesta mena no són pas més que abans. Això vol dir que quan més perfecta sigui l'aplicació de la ciència penal menys necessària serà l'aplicació de la pena dita capital, de regust bàrbar, i que només s'ha pogut aplicar com un postulat de la legislació humana sense trobar mai la justificació.

En parlar de la pena de mort hom no pot oblidar una qüestió essencial: la del crim polític. En aquest punt no pot ésser aplicada mai. Hom dirà que la línia divisòria entre el

crim polític i el vulgar és difícil d'establir-la. El que cal no oblidar és que el crim no és pas, certament, el que fa la cosa. No és suficient invocar una idea per justificar un acte. El que cal és descartar les banderes i els pretextos i atendre's a la realitat; no confondre unes coses amb altres més tractant-se de la mort per una idea no es poden confondre les actes de Felicitas i Perpètua amb les d'aquells Donatistes yesianes que ens són recordats per Sant Agustí.

DIVORCI. — Sóc totalment contrari del divorci. Juridicament, la paraula divorci té dues excepcions: una, la veritable, la dissolució del vincle matrimonial; l'altra, la separació de persones i béns dels conjunts.

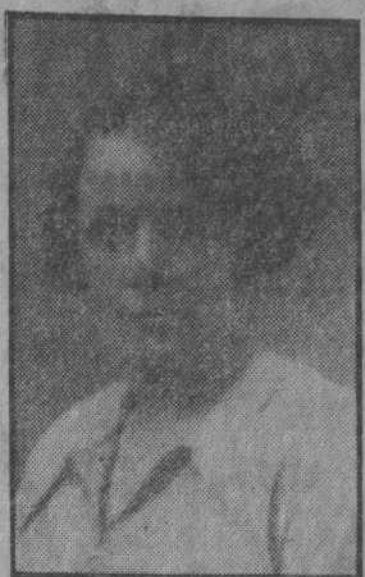
De la segona no cal ni parlar-ne; totes les legislacions l'han admesa, i seria una barbàrie obligar a convivir dues persones les quals la una és el martiri de l'altra; és conve-

Anguera de Sojo

nient aquesta separació fins en el cas d'incompatibilitat ben demostrada de caràcters. El divorci pròpiament dit, o sigui la ruptura del vincle matrimonial i facultat de contraure noves noces, no ve pas justificat per l'experiència pràctica. La facilitat del repudi ha estat als pobles orientals una causa de decadència tan pregonada com la poligàmia. Aquest fet històric ha de servir d'exemple a Europa. La facilitat del divorci a Roma no porta pas grans avantatges a l'època en la qual, segons una frase cèlebre, les dones comptaven els anys pels noms dels marits i no pels noms dels Consols. En la immensa majoria dels casos, obrir la porta als engegaments de la passió resulta nefast, i és palès que la llei general ha de predominar sobre algun cas particular en el qual podria semblar justificable el divorci. Modernament en tenim una bona demostració pràctica. En pocs països arrela tan el divorci com a l'aristocràcia russa. És suficient llegir l'Almanac Gotha per comprendre-ho. No sembla pas que la dita societat fos ni un exemple de moralitat ni una "élite" en cap altre ordre.

Les raons que es donen a favor del divorci, d'ésser acceptades, haurien de tenir jurídicament un interès d'extensió, i es podria aplicar a altres problemes. I no s'oblida que un autor tan ponderat i condecorat dels problemes sexuals i afectius com Krafft-Ebing proclamava el

Leonor Serrano

principi que la contrarietat sexual i afectiva no ha de portar-la a cercar una satisfacció passional, sinó, pel contrari, a la continència; aquest principi em sembla que és la veritat.

Naturalment que prescindim ara de l'aspecte confessional de la qüestió. Per als catòlics, el matrimoni ha d'ésser, és i serà indissoluble. I estem convençuts que el dret natural coincideix amb la mateixa doctrina.

Un observador de Júpiter que amb cos i esperit diversos dels nostres observés la humanitat veuria un fenomen que difícilment s'explicaria. La dona que ha estat d'un home sofreix una modificació gairebé essencial, més encara quan és mora. La humanitat la distingit sempre entre la que és verga de la que no ho és. Aquest fet innegable hauria de fer créure que el matrimoni imprimeix en certa manera caràcter.

Una família que pot deixar d'ésser-ho no és ja una societat estable. Com dèiem abans, la cita d'algun cas particular no és convincent. L'argument ja és prou refutat per Sant Tomàs en tractar de la unió vaga. Naturalment que hi poden haver casos en els quals el divorci sembla una bona solució; l'argument no té força; també hom podria dir que a Pèrsia fou exemplar alguna unió incestuosa. Per aquest camí arribaríem a les teories que d'Oscar Wilde ens referia algun dels seus biògrafs.

Aquestes consideracions, quasi ens permeten fer abstracció de la situació de la prole. Un autor del segle XVI deia, parlant de la família natural, que les prescripcions de la

Valls i Taverner

lleis relatives a la família il·legítima li recordaven el teixit cicatricial. És cert que constitueix el primitiu, i no és, però, igual sempre és inferior. Igual passa amb els casos de divorci. Una novella ja antiquada de Paul Bourget té, respecte d'aquest particular, consideracions de ben sentit que hom pot comprovar gairebé sempre.

Una observació tan sola. La indissolubilitat del matrimoni no vol dir convalidació d'un acte en si mateix nul. Els matrimonis contrats amb violència, amb una persona no sana d'esperit, etc., etc no són contrates, ni per tant matrimonis.

S'han confós en una qüestió dos aspectes que són qüestions diverses; no cal, doncs, confondre-les ni oblidar que de molts matrimonis podria dir-se allò que Mirabeau deia dels testaments.

Leonor Serrano de Xandri

—Estic absolutament convençuda que cal anar ràpidament a la supressió de la pena de mort. Els tribunals, els jutges, com tota cosa humana, poden sofrir errors, condemnant innocents a la darrera pena, per a la qual un cop acompleta, no hi ha reparació possible.

Mentre hi ha vida, di

—¿Es veritat que a can GANZER graduen perfectament la vista?
—Sí, noi: Ho he vist amb els meus propis ulls.
A. GANZER. — Avinguda del Portal de l'Angel, n.º 38

la rambla

(esport i ciutadania)

Casa Agustí

FABRICA
d'aigües
carbòniques
esterilitzades,
xarops
i orxates
Telèfon 53202
Aragó, 407
Barcelona

La jornada electoral imminent

Davant les Corts Constituents

Confiança en la victòria de les esquerres catalanes...

Companys

Serra i Moret

Sunyor

Manuel Serra i Moret

Socialisme. Socialisme català. El seny informat per les grans audàcies del pensament modern. Serra i Moret — un dels caps més clars de Catalunya — serà un dels millors homes que — sense dubte — aniran a l'Assemblea Constituent de la República, en representació del poble català. Com mai, la seva figura, forta i acabada, pren en aquesta hora un relleu decisiu. Molts homes de qualitat entraran a Catalunya a Madrid, molts. Serra i Moret, una de les figures de la Unió Socialista de Catalunya, entre els primers. Davant d'aquesta setmana magna que comencem avui, la paraula i l'opinió de Serra i Moret adquireixen un interès excepcional.

—¿Quins són per vos els primers problemes que s'han de plantejar a les Constituents?

—Crec que no es pot parlar de Constitució sense abans haver aprovat l'Estatut de Catalunya.

Espero que en la Constitució quedarà plenament afiançada la supremacia del poder civil, però crec que des del primer instant cal donar aquesta impressió des de les Constituents i des del Govern.

—¿Quins són els primers problemes que els diputats catalans hauran de presentar-hi?

—El de l'Estatut, i prou. Tots els altres problemes són d'ordre general i els plantejarem conjuntament amb els altres espanyols. Si no fos que pel sol fet de reunir-se unes Constituents ja queda plantejat el problema del latifundisme, jo fóra del parer de resoldre'l immediatament perquè és un dels problemes més substancials d'Espanya.

—¿Crecu que serà aprovat l'Estatut de Catalunya?

—Crec sincerament que sí, perquè no puc creure altra cosa.

—¿Us sembla que trobarà moltes resistències?

—Es natural que en trobi, però és segur que, si volem, seran vençudes.

—Per què?

—La desintegració de Poder representa la desvinculació de molts interessos. Repeteixo que, si volem, vençerem.

—¿Pot crear — l'Estatut — alguna posició difícil a la representació liberal catalana?

—Sí i no. No podem ignorar que existeix una mentalitat espanyola que no és enemiga de la catalana però que la desconeix en absolut. Ara serà l'hora de fer el descobriment. Si la nostra representació és genuïnament esquerrana el plet és guanyat. D'altra manera, la solució s'ajorna indefinidament.

—¿Un pronòstic per a les eleccions de diumenge?

—Esquerrera a tot Catalunya. No oblideu que el poble és al carrer...

J. Sunyor i Garriga

Sabem segur que ferirem la modestia seva. Però volem fer — en aquesta ocasió única — l'elogi del nostre estimat company. Perquè el coneixem íntimament, perquè hem viscut totes aquestes dures anyades a la seva vora, sabem quines són les il·limitades possibilitats civils de Sunyor i els entusiasmes que ha dedicat a la seva obra ciutadana, catalanista i liberal.

Interessant, molt interessant, l'opinió del nostre amic Sunyor. Ella no podia faltar a la nostra enquesta d'avui.

—¿Quins són per vos els primers problemes que s'han de plantejar a les Constituents?

—Per mi, el primer que s'ha de resoldre a les Corts Constituents de la República és assegurar d'una manera efectiva la sobirania del poble i l'absoluta independència del Poder civil.

—¿Els primers problemes que els diputats catalans hauran de presentar-hi?

—En singular, un sol problema: el de l'Estatut de Catalunya. Aquest és

l'únic problema específic dels diputats de Catalunya.

—¿Crecu que serà aprovat l'Estatut?

—No puc dubtar-ne. L'Espanya

d'avui, l'Espanya liberal d'avui, l'Espanya redimida d'avui, renegaria d'aquesta mateixa redempció si no aprovés l'Estatut que hagi votat tot un Poble, el nostre poble.

Candidatura de LA RAMBLA per Barcelona - Circumscripció provincial

LA RAMBLA té a gran honor fer-se seva aquesta candidatura d'Esquerres Republicanes de Catalunya, per tal com en ella es plasmen els idearis — diversos — dels homes que redacten i col·laboren en el nostre periòdic: d'«Esquerra Republicana», d'«Unió Socialista de Catalunya» i Catalanistes Republicans:

Amadeu Aragay i Daví
Josep Bordas de la Cuesta
Lluís Companys i Jover
Josep Grau i Jassans
Joan Ventosa i Roig
Domènec Palet i Barba
Joan Selves i Carner
(d'«Esquerra Republicana de Catalunya»)

Amadeu Hurtado i Miró
(Republicà Català Independent)

Manuel Serra i Moret
Josep Xirau i Palau
(«Unió Socialista de Catalunya»)

Carles Pi i Sunyer
Josep Sunyor i Garriga
(Catalanistes Republicans Independents)

—¿Us sembla que trobarà moltes resistències?

—M'escamaria que no en trobés cap. Cal confiar en algun que altre Royo Villanova. Es segur, però, que els diputats de Catalunya reixiran en el seu comès més important en les pròximes Constituents.

—¿Pot crear — l'Estatut — alguna posició difícil a la representació liberal catalana?

—Es possible. Però, més que d'altra cosa, dependrà dels mateixos diputats catalans. Vull dir de la seva tàctica. Entenc que si troben alguna resistència cal que lluitin amb fe i si precisa, amb paciència. Ells defensaran el patrimoni civil de tot un poble.

—Un pronòstic per a les eleccions de diumenge?

—Tendència d'esquerra, sense que pugui matissar. És l'obra de les esquerres, i seria lamentable, potser irremediable per a Catalunya, que no fos així...

Lluís Companys

Un altre diputat. Gairebé — i sense gairebé — per dret propi. Una acta, conquistada en hores d'oprobioses persecució i de martiri ciutadà, guanyada per a Companys la tribuna del Parlament i la llibertat perduda a La Mola... Després, eren les llargues anyades de la dictadura, de la presó, de la conspiració generosa i tossuda. La victòria a les urnes glorioses del dia 12 d'abril, i el dia 14. El dia 14, en què les mans trèmules de nequit de Lluís Companys hissen, a Barcelona, la primera bandera tricolor. Una bandera que podia costar-li el cap... Quan Lluís Companys entrà al Govern civil de Barcelona, aquella mateixa nit, hi entrava

el primer governador civil que havia conegut el vell edifici infamat d'obscures ignomínies. El «revolucionari», el «demagog», es convertia, amb la seva fina percepció de les realitats, en un admirable home de Govern que, en alguna hora, salvà Barcelona.

Heus ací el que ens ha dit Lluís Companys:

—¿Quins són per vos els primers problemes que s'han de plantejar a les Constituents?

—Un, un de sol, enorme i generós: canviar, de dalt a baix, en un trasbals històric i audaç, el sistema orgànic de la nació.

—¿Els primers problemes que els diputats catalans hauran de plantejar-hi?

—Un, un de sol també: l'Estatut. Qüestió prèvia per a l'obra posterior.

—¿Crecu que serà aprovat l'Estatut?

—No en dubto, perquè no dubto de l'Espanya que ha fet la Revolució. L'Estatut serà aprovat.

—Trobarà moltes resistències? ¿Pot crear la seva discussió alguna situació difícil?

—No ho crec. En tot cas, la bona voluntat de tots salvarà totes les dificultats — i ja us dic que no les espero — que puguin presentar-se. Hi haurà, no en dubto, un gran aïany, per tots, de comprensió, d'estimació, de valoració, de solució.

—¿Un pronòstic per a les eleccions de diumenge?

—Aquest: guanyarem les majories a tot arreu. La candidatura de Lerroux no ha fet més que enfortir la nostra posició. Guanyarem: és l'hora de les esquerres, i només les esquerres poden salvar Espanya, poden salvar Catalunya, i enquadrar les dintres la formidable responsabilitat històrica d'aquest moment solemne.

No esborreu cap nom de la candidatura!

Fer-ho és donar força a l'adversari!